

V à r i a

Spinalonga, Illa de l'Horror

per

JOAN EBERHARD MEISSEL. - ATENES

EN un apartat recó del blau Egeu, dintre d'aquesta munió meravellosa d'illes de somni amb exorbitant vegetació tropical, sobresurt, sol i oblidat del món, el fort rocós de Spinalonga, l'illa dels enterrats en vida.

Cap ésser humà s'atreveix a acostar-se a la vora d'aquest roquissar maleït. Els navegants, encara no veuen els penjats fantasmagòrics de Spinalonga, es desvien, fent gran volta, tot persignant-se horroritzats i pregunten, murmurant entre llavis: "Déu, Nostre Senyor, empareu-nos!"

Les altives gavines que, com els coloms de la plaça de Sant Marc, de Venècia, pertanyen a les peces d'inventari d'Egeu, temen, com els navegants, acostar-se a l'illa; i talment sembla com si les ones de color blau fosc colpegessin amb repugnància les parets de la roca.

Sols una vegada al mes, aborda a l'illa un bot conduït per un home temerós, embolicat amb una bufanda. Descarrega les provisions que porta, a la platja, i s'allunya altre cop ràpidament. Aleshores, de tots els forats de les roques de Spinalonga, surten, arrossegant-se, les figures vivents que un cop foren persones, i es reparteixen entre si els obsequis que el món els hi envia. Són a centenars els que, atacats per l'horrible malaltia de la raça humana i expulsats de la societat, desesperats, amb llur vida ja sense cap fi ni alegria, s'apropen poc a poc cap allí; noies que possiblement algun cop embadaliren mirades d'homes, dones velles, vells, joves, nens...

Els llebrosos de la part de l'est del mar Mediterrani, són exilats cap a Spinalonga, des d'on, per a ells, ja no existeix el retorn. Allí passen la resta de la seva existència, encara que en realitat ells ja han mort fa temps.

La badia de Mirambellos, al nord-est de l'illa de Creta, està rodejada d'encantadores corones

d'illes. A l'esquerra, es veuen els alts pics de les muntanyes de Minoa, coneguts des de la creació de l'home i famoses per les seves pedres d'esmolar. Al peu, quasi per sobre del llac rialler, està Olunda, on no fa molt de temps foren desenterrades les primeres monedes que varen ésser encunyades en el món. A la dreta, lluny, a l'horitzó, s'estén la cadena de muntanyes blau-violeta de Seteia; i davant de l'espectador, l'Egeu sempre blau i misteriós.

Amb marxa ràpida, travessa la canoa el mar d'ones i els ulls cerquen neguitosament la superfície emmirallada. Quant durarà el viatge? Quan darrera el bot desapareixen les muntanyes cretenques, emergeix lentament, davant la vista, l'illa blava dels enterrats en vida.

Spinalonga fou un cop pels venecians poc més poc menys el que avui dia és Malta per als anglesos. Els amos de la bella Adria havien transformat l'illa en una base naval. La naturalesa i la mà de l'home feren de les roques un fort inexpugnable. Dels murs mig enderrocats surten, encara, els ferotges lleons alats del sant Marc. Després, Spinalonga, junt amb les altres possessions venecianes, passà a mans dels turcs, i més tard dels francesos. Darrerament, sota el domini cretenc, fou llimada la fortalesa i destinada a asil de llebrosos.

Bon punt atraca el bot, una multitud de llebrosos es precipiten a l'imposant portal venecià i corre a la troballa del viatger. En els murs de la fortificació, caiguts i enderrocats, els llebrosos s'hi construeixen finestres des d'on deixen vagar la mirada sobre el mar. Involuntàriament hom pensa en la pintura del francès Eugène Delacroix, que representa a Napoleó durant el seu viatge a Egipte rodejat de mesells.

Mirant aquests cadàvers vivents, l'home dotat